

holdt ved Jernbaneanlæg. Den væsentligste Indvending, som man fremsætter imod at det i vort Fødeland skulde være nødvendigt for Staten at udstrække denne Forsorg hertil, er, saavidt jeg skjønner, den, som ogsaa den ærede Majoritet har paaberaabt sig, at Danmark er et lille Land, der paa alle Steder er omgivet af Søveie, og hvor der fra Landets forskjellige Byer gives lette og bequemme Befordringsveie navnlig over Søen til at komme fra det ene Sted til det andet. Jeg troer imidlertid, at denne Betragtning af Sagen dog maaskee turde beroe paa en ikke ganske klar Opfatning. Der er jo nemlig her ikke Spørgsmaal om Søveie, der er Spørgsmaal om en Landvei, og det vil dog vistnok være ganske klart, at den ikke kan erstattes ved den Befordring, som Søveiene tilbyde. Man har i saa Henseende paaberaabt sig, at Danmark ikke kan sammenlignes med Storbritannien; men, skjøndt jeg vistnok gjerne skal indrømme, at Forholdene i dette Land ere ganske anderledes i mange Henseender, navnlig med Hensyn til Industriens Opsving, end de ere her i Danmark, saa troer jeg dog, at der for en stor Deel kan gjøres samme Anvendelse af de naturlige Forhold paa England, som der kan gjøres paa Danmark. Det er ogsaa et Omland, der paa alle Sider er omgivet af Havet, og det er ogsaa ganske vist, at der omkring dets mange Kyster fare Hundreder og Hundreder af Dampskibe fra det ene Punkt til det andet; men ikke desmindre seer man, hvorledes netop i dette Land, — der i dette som i Alt, hvad den menneskelige Flid og Kunst har opfundet, altid har gjort Begyndelsen paa Grund af, at der findes et praktisk og kraftigt Folk, der vel veed at veie de materielle Interesser — Jernbanevæsenet har taget et saa stort Opsving, og navnlig ved Færdselen paa de indre Veie i Landet. Jeg skal saaledes kun tillade mig at anføre, i hvilken betydelig Grad Indtægterne ere stegne af Befordringen paa de Jernbaner, der for 10 Aar siden, i 1842, vare anlagte der. Da udgjorde nemlig Indtægterne for Befordring paa Jernbanerne omtrent 5 Millioner L. St. eller 45 Millioner Rbd.; i de 10 Aar, som ere forløbne siden den Tid, og ved de nye Sporveie,

som senere ere blevne anlagte, ere disse Indtægter stegne til den, jeg kunde næsten sige forbausende Høide af 15 Millioner L. St., eller c. 135 Millioner Rbd., hvilket noksom viser, i hvor høi en Grad disse Landveie benyttes for Landets indre Samfærdsel. Det er ogsaa et Punkt, som jeg troer man maa lægge særdeles Vægt paa, at det er ikke alene, og jeg tør vel sige, at det er ikke saameget, Befordringen fra By til By, fra det ene Endepunct af Banen til det andet, men det er Befordringen paa hele Veien fra det hele Land, som omgiver en saadan Jernbane, der er af særdeles stor Bigtighed. Man har vel anført, at det er den Transitbefordring, den Færdsel af Reisende, som gaaer fra Banens ene Endepunkt til den anden, der havde en væsentlig Indflydelse paa Banens Indtægter, men Erfaringen har dog vist, at dette i en langt ringere Grad er Tilfældet, end man i Almindelighed pleier at antage. Saaledes har Transittransporten og Transporten af Reisende, som gaae fra Banens ene Endepunkt til det andet, paa Banen fra Altona til Kiel kun afgivet imellem 18 og 19 pCt. af Banens Indtægter, hvorimod Indtægterne for Fordelen eller Transporten paa Banen, indenfor Endepuncterne, og fra hele det omgivende Land, efter et Gjennemsnit af flere Aar, har udgjort omtrent 80 pCt., hvad der endmere finder sin Bekræftelse ved den Kjendsgjerning, at i Krigsaarene, da Confluxen af Reisende var i høi Grad aftaget, var Banens Indtægter, netop ved det omgivende Land og ved den omgivende Befolkning, omtrent de samme, som de pleiede at være, og forringedes kun i en ganske lille Grad. Nu veed jeg vel, at man ogsaa her kunde indvende, at denne Sammenligning ikke passer; dette gjælder vistnok om enhver Sammenligning, men jeg troer dog ogsaa, at man paa den anden Side ikke er ganske uberegtiget til at bemærke derimod, at de samme Aarsager dog ogsaa i de fleste Tilfælde ville fremkalde de samme Virkninger. Skotland er sammenlignet med Holsteen, et ligesaa godt befolket Land, et ligesaa frugtbart Land, og det skulde dog være besynderligt, om Forholdene ikke, om just ikke i samme Grad saa dog tilnærmelsesviis, skulde stille sig her omtrent lige.